

SLOVENSKI NAROD.

Iskaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanja na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Fran Levstik. †



Isti sobi, v katerej je nekdanj stanovan nesmrti naš Preširen, v isti sobi izdihnil je danes zjutraj ob 9. uri svojo dušo Fran Levstik, ki je v marsičem podoben Vrbskemu labudu, kajti bil je, kakor on, genijalen trpin od rojstva svojega pa do zadnjega zdihljeja, bil pristen pesnik, velik lirik in rodoljub, ki je vedno britko čutil bedo našo, naše gorjé, kateri ni ničesar iskreneje želel, nego da bi bilo naše rodoljubje, naša delavnost in požrtovalnost tolika, kakor so naše potrebe, da bi sedanji zarod bil sedanjej dobi dostojen.

Levstik bolehal je že od februarja 1885. l. Takrat bila so se mu razširila jetra in šel je iskat pomoči k sv. Radegundi pri Gradcu. Bilo mu je res nekoliko odleglo in ker je nasproti svojej prejšnjaj navadi začel uprav strastno sprehajati se in ker je izpremenil vse življenje svoje, mislili smo že in veselili se, da je vsaka nevarnost odstranjena. A vnanjost njegova nam je glasno naznanjala, da jedro ni več zdravo. Lice se mu je skrčilo in zgubančilo, telo splahnélo in nekdanje svežosti ni bilo več. Meseca septembra vrgla ga je bolezzen (Morbus Brightii) na postelj, s katere ni več ustal.

Da ni rešitve več, znali smo takoj prve dni, a nihče ne bi bil mislil, da bode ubogi Levstik moral toliko trpeti. Muke bile so tolike, da je čestokrat glasno kričal in da se je vsem, ki so ga pohajali, v srce smilil. Boj mej izredno krepko naravo Levstikovo in neizprosno Morano bil je trdovraten, štirinajst dnij trajal je smrtni boj in od prejšnjega torka ni umirajoči Levstik niti trohice zaužil.

Dasi smo torej njegovega konca vsak hip pričakovali, dasi smo skoro želeli, da ga blede smrt reši groznih muk, nas je vender vest o njegovi smrti globoko užalostila, kajti Levstik, bil je izreden človek, kakeršni se porajajo le redkokdaj. Bil je slovenskega jezika najboljši poznavatelj, bil prvi naš kritik in satirik, glede tehnike in jezika najboljši lirik, bil je pisatelj, ki je imel v vsaki stroki rezek in izviren okus, v jezikovnih zadevah avtoriteta, katerej se je klanjal brez izjeme vsakdo, v naši literaturi pa sploh reformator v besede najboljšem pomenu. Trdega Nemca čuli smo vsklikniti: „Izgubili ste moža, kakeršnega ne dobite tako kmalu!“

Pokojni Fran Levstik bil je porojen dne 28. septembra 1831. l. v Retji, ali kakor je besedo sam izvajal, v Vretji, vasici pri Ve-

likih Lašičah od kmetskih štarišev, ki so se okolu 1854. l. preselili v Prečinsko faro pri Rudolfovem, kjer je pokojnikov brat še zdaj imovit posestnik. Najprej pohajal je domačo šolo v Lašičah, potem pa se je šolal na gimnaziji Ljubljanski, kjer je že takrat vzbujal pozornost učeče se mladine. Kadar koli si bil v licealne biblioteki in je prišel Levstik čilih stopinj s svojimi svetlo-plavimi, mali grivi podobnimi lasmi čitat Vuka in njegove srbske narodne pesni, šlo je mej mladino od ust do ust „Levstik, Levstik!“

Dovršivši gimnazijo izdal tje 1854. l. svoje pesmi. Bili so to njegovi prvenci, a tako izborni, da spadajo še dan danes mej najboljše naše proizvode, ob jednom pa je vél iz njih tako svoboden dub, da bi se jedva danes kaj krepkejega tiskalo. Cenzura jih sicer ni ugonobila, a „Študentovska“, „Na vseh svetnikov dan“ in par družih vzbudilo mu je nasprotnikov, katerih mržnja se vleče liki rudeča nit skozi vse življenje njegovo.

Po dovršeni gimnaziji šel je na Dunaj, na tehniko. A skromna njegova sredstva, priščedena zasobnim poučevanjem, bila so kmalu pri kraji in ker ni imel od nikoder pomoči, odpravil se je v Olomuc k nemškemu redu. Jedva pa je to zvedel tedanji katehet na gimnaziji Ljubljanski, A. Globočnik, že ga je ovadil zaradi njegovih pesnij in Levstik dobil je „consilium abeundi“. Dobljena pičila potnina zadoščevala je jedva do Dunaja, naprej do doma pa je moral peš hodeč se prebijati. Z elegičnimi čuti se spominjamo, kako nam je pokojnik včasih svojim neusahljivim dovtipom to svoje potovanje opisoval, s kolikim smehom in humorjem je vse to pripovedoval.

Prišedši v domovino, prevzel je 1855. l. službo domačega učitelja pri profu Paceji na njegovi graščini Turn na Dolenjskem, pozneje pa se je v istej lastnosti premestil k pokojnemu Miroslavu Vilharju v Senožeče in na Kalec.

S Kalca odšel je 1861. l. v Trst, kjer je bil tamošnji čitalnici tajnik, potem se preselil v Ljubljano, da je sprva tajnikoval pri „Matici Slovenski“ in nekaj časa tudi uredoval Wolfov slovensko-nemški slovar. Dasi je pri teh poslih imel jako skromno plačo in bil izvestno najboljši delavec, ki bi ga mogli dobiti, zavidali so mu nasprotniki celo to slabo plačano mesto in moral se je umakniti.

Znano je vsakemu razumniku, kako je potem ostavil Ljubljano in na Dunaji začel izdajati svojega izvrstnega „Pavliho“, list, ki se

LISTEK.

Otci in sinovi.

Roman.

Ruski spisal J. S. Turgenjev, preložil Ivan Gornik I.

— Kaj, Peter? ali še ničesar ni videti? povpraševal je 20. maja 1859. leta, prišedši gologlav na nizki prag krčme na ***ski cesti, gospod méroma štiridesetih let v zaprašenem plašči in kockastih hlačah, svojega slugo, mladega in debeloličnega malčka z belkastim mahom na bradi in majhnima očesoma. Sluga na kojem je vse, i turkisni uhan v ušesici, namazani raznobojni lasje, i naučeno kretanje, izkratka, vse kazalo človeka novejšega, dovršenejega pokolenja, pogledal je ponižno po cesti ter odgovoril: „nikakor ne, ničesar ni videti.“

— Ni videti? ponovil je gospod.

— Ni videti, odgovoril je drugič sluga.

Gospod je vzdihnil ter sedel na klopico. Seznanili bodemo ž njim čitatelja, dokler sedi tu prekrižavši nogi in zamišljeno se ozirajoč.

Zovó ga Nikolaj Petrovič Kirsanov. Petnajst

vrst od krčme ima lepo posestvo z dvema stotinama duš, ali kakor se izraža on, odkar se je poravnal s kmeti ter uvel „fermo“, — dve tisoč desetini zemlje. Otec njegov, vojni general iz leta 1812., poluolikan surov a ne zél Rus, osivel je pri vojaštvu, zapovedoval je izprva brigadi, potem diviziji ter živel vedno v provinciji, kjer je igral radi svojega čina dovolj znamenito ulogo. Nikolaj Petrovič rodil se je kakor njegov starejši brat Pavel, o katerem bomo čuli, na jugu Rusije. Do štirinajstega leta odgajali so ga doma céni vzgojitelji in okroževali lagodni in jednako strastni pobočniki ter drugi polkovni in štabski činovniki. Mati njegova, iz rodovine Koljazinoh, kot devica Agathe a kot generalica Agatokleja Kuziminišna Kirsanova, pripadala je čislú „mater poveljnic“, nosila je krasne čepice in šumečo, svilenó obleko, v cerkvi stopala je prva h križu, govorila glasno in mnogo, dajala si je v jutro od otrok roko poljubljati, na noč jih je blagoslavljala — izkratka živila je v svoje zadovoljstvo. Kot generalsk sin, moral bi bil Nikolaj Petrovič — dasi se ni samo ne odlikoval v hrabrosti, temveč si celo pridobil ime strahopetca — ustopiti slično bratu Pavlu v vojno službo; a zlomil si je nogo oni isti dan, ko je že

prišla vest o njegovej določenosti, in ostal je proležavši dva meseca v postelji, vse svoje življenje „šepce“. Otec napravil je križ, ter pustil živeti državljansko. Ko je proživel še-le osemnajsto leto, peljal ga je v Peterburg in ondi upisal na univerzo. Ob jednom je tedaj postal njegov brat častnik v nekem gvardejskem polku. Mlada človeka živila sta skupaj na jednom stanovanji pod oddaljenim nadzorstvom nekega ujca, Ilje Koljazina, višega uradnika. Njun otec vrnil se je k svojej diviziji in k svojej soprogi in le redkoma pošiljal je svojima sinovoma večje četvorke sivega papirja, popisanega z zavitim pisarskimi potezami, Na konci teh četvork sijale so skrbno z zavojkami okrožene besede: „Peter Kirsanov, generalmajor.“ V letu 1835. ostavil je Nikolaj Petrovič vseučilišče kot kandidat, in v istem letu prišel je Kirsanov, umirovljen radi nekega nepričakovanega ogleda, s svojo ženo v Peterburg, da bi ondi živel. Najel si je bil blizu tavrčeskega vrta dom in upisal se v angleški klub, a najedenkrat ubila ga je kap. Agatokleja Kuziminišna sledila ga je skoro: ni se mogla privaditi tihemu velikomestnemu življenju; občutek, da je nekako odstavljena, umoril jo je. (Dalje prih.)

je odlikoval po klasičnih karikaturah, a moral, ker je napadal vsacega brez izjeme, jako hitro ponehati kako je potem 1873. l. dobil na licealni knjižnici v Ljubljani mesto kot skriptor, katero službo je do svoje boleznitno točno kakor ura opravljal.

To je za tesni okvir hitrega nekrologa „curriculum vitae“ Levstikov, kateremu treba pridejati še nekoliko podatkov o njegovi slovstveni delavnosti. — Prvo njegovo delo bile so 1854. l. izdane „Pesmi“. Drugo delo „Kraljedvorski rokopis“, ki ga je v Levstikovem prevodu izdala družba sv. Mohorja. Ko je 1858. l. začel Janežič v Celovci izdajati svoj „Glasnik“, oglašal se je v njem tudi Levstik. Njegovo „Potovanje iz Litije do Čateža“, „Ubežni kralj“, „Vmetnik“ in uprav homerični „Martin Krpan“ imeli so velikanski uspeh in izredno dobrodelno uplivali na slovenske literate. Za Vodnikov album napisal je kratko a krasno pesen „Dve utvi“ in „Tecite drage pesmi moje“ (prevod po Götheji). Epohalen je bil njegov, 1858. l. v „Novicah“, priobčen daljši spis „Napake slovenskega pisanja“, ki je na slovensko slovstvo jednako uplival kakor vrecel žive vode. Možno nam ni več opisati ali naštetih vseh njegovih del, ker jih je veliko število. Omenimo torej le naslednje: 1866. l. spisano nemško slovnico slovenskega jezika, katera je še sedaj najboljša, „Nauk slovenskim županom“ (1880. l.), katero delce pa je večjega pomena za jezikoslovca nego-li za župana — in pa krasne, neprecenljive, otroške pesni, priobčene v „Vrtci“ pod raznimi imeni in šiframi.

Tudi na političkem polji bil je zelo delaven. Bil je urednik „Napreju“, kateremu je članek „Mejnarodne meje“ izkopal jamo, Levstiku in lastniku Vilharju pa navalil pravdo na vrat. Bil je tudi sotrudnik našemu listu. Njegovi članki v „Slov. Narodu“ odlikovali so se po odločnosti, duhovitosti, krasnem slogu in ostru pisavi, ki je mnogokrat prouročila konfiskacijo. Najradikalnejši članki v Janjškov Velški aféri bili so izpod njegovega peresa in „Tujčevo peto“ spisal je bil tudi on. Mnogo dopisov z Dunaja bilo je njegovih, kajti dalje časa bil je stalni naš sotrudnik.

Preselivši se z Dunaja kot skriptor v Ljubljano opustil je politično delovanje, kar je znanemu domoljubu bilo povod, da je o njem dejal: „Levstik je lev, ki je grivo izgubil.“ Ta izrek bil je le deloma umesten, kajti Levstik res ni silil v javno življenje, a imel je vedno toliko upliva, toliko privržencev, za svojo lastno in za naše narodne nasprotnike pa vedno toliko pereče satire, da se je prav često povpraševalo: „Kaj poreče Levstik?“ In njegova sodba bila je večinoma prava, ker oprta na pristno narodno mišljenje, še ne pokvarjeno po oportunitizmu.

Mimogredé omeniti nam je Levstikovega delovanja še na neko drugo stran, namreč kot sotrudnika, kot svetnika pri raznih proizvodih. Levstikov upliv kaže se nekoliko v pesnih Vilharjevih, še markantneje v Cegnarjevem „Valenštajnov ostrog“, najjačje pa v Jurčičevem „Tugomeru“, katerega posamični prizori kakor vsi staroslovenski izrazi, so delo Levstikovo. Tudi Erjavčeva zbirka „Iz potne torbe“ pilila in popolnjevala je Levstikova roka.

(Konec prih.)

Iz učiteljskih krogov.

(Izv. dopis s Primorskega.)

Redkokedaj se slišijo glasovi iz učiteljskih krogov v našem novinarstvu; vsaj trpkih, odločnih in krepkih glasov nismo posebno navajeni. In zakaj neki ne? Ali se morda nima kaj povedati, bičati, drezati in priganjati, da bi bilo marsikaj malce, ali celo mnogo drugače, kakor je sedaj? Je-li morda v našem učiteljstvu vse tako, kakor bi moralo biti? — Oj, trikrat ne! Govoriti bi imeli mnogo kaj, bičati bi utegnili ono silno terorizacijo, s kojo nam mogočni faktorji uničujejo značajno, pošteno, napredno, narodno učiteljstvo! Ali o vsem tem se danes nikakor ne sme ziniti, kajti gorje onemu učitelju, kojemu bi neki krogi pripisavali toli predrzni, naglavni greh. Žalostno je gledati, kako se vsled terorizujuče, pristranske taktike vedno tistih „nekih“ krogov širi mej učiteljstvom koristolovje, klečplastvo, hlapčevski servilizem, avaduštvo, neznačajnost, nekolegijalnost, strankarstvo, razpori itd., kar je celo lahko umljivo! Dalje: Žalostno je gledati, kako mora učiteljstvo zatajiti pre-mnogokrat politično mišljenje svoje, kako mora krotiti in tudi ukrotiti vsa blažujoča narodna čuvstva, če neče, da se posameznikov kdo ne preganja

„als panslavistischer Agitator“, da se jim ne zagreni še onih par grošev, katere si prislužijo toli krvavo! Še dalje: Žalostno je gledati, kako se ne gleda pri nas kar nič več na učiteljev sposobnosti, na kvalifikacijo njihovih izpitov, marveč da je kolace le tisti, ki ima dovolj mogočnih strijev in nunccev. Službe se razpisujejo le še radi... formalitete. Vé se že po več let poprej, kdo pride na kako dobro mesto, — saj imajo marsikoji uplivni gospodje že v žepu Benjamičke svoje, katerim je treba preskrbeti najboljših služeb, da revčki ne bodo preveč trpeli. Ali: Sem videl, da svoj čoln po sapi sreče zastoj obrača, kogar v zibelu vid'la je berača. O, kedaj bode vender že prost svet tacih predsodkov?! — In da končam le-tá preludij, naj rečem še to: da se delajo učiteljstvu trde, skoro nepremagljive ovire in to celo od onih faktorjev, ki bi morali biti učiteljstvu desna roka, če hoče vršiti nalogo svojo le količkaj po postavi, na kojoj je priseglo; še bolj žalostno pa je to, da se prav radi tega tožari pri, tožari raznih izmišljenih lažij, držaje se gásla: Calumniare audacter, semper aliquid haeret — a se nikdo (!) ne potrudi izvedeti nekaljeno resnico. Pri vseh uradih se pošiljajo pritožbe v „poročilo“ dotične stranki, — le učitelj ne vé, kdaj je izgubil milost in naklonjenost svojih — — —!

In tako učiteljstvo naj bi vzgajalo potem narod, da postane: kreposten, značajan, nesebičen, pravicoljuben, naprednega duhá? Kje ste vi, velmoži slovenski, da ne veste in se ne zavedate neznosne te situacije? Zadnji je čas, da se premené le-tí pomilovanja vredni odnošaji!

Videti pa je, da je žakelj že poln, da se mora kmalu razvezati! V našem časopisju smo brali poslednje tedne nekaj prej trpkih dopisov o naših razmerah. Ti dopisi nam pričajo jasno, da se v vsem učiteljstvu gibljejo neki krepki, neustrašeni, odločni elementi, ki napovedujejo boj sedanjemu hlapčevstvu, sedanjemu neznosnemu stanju. Le krepko naprej, čemu bi so bali: saj učiteljstvo nema izgubiti ničesar, pridobiti pa more — vse! Krepko v boj, ker v boji je življenje, v boji se bistrjo nejasni pojmi, v boji se človek nauduši za svete ideje, — a po boji se zjasni nebó in solnce počne sijati z novo, svežo silo!

Kakor pa mora pasti jeden mož, če se bojuje proti mnogim, — tako padejo tudi učiteljstva stebri, če jih ne podpira in brani vse učiteljstvo. V tem boji za naš — obstanek (zapravimo si za obstanek) pa je treba složnosti, jedinstva vsega slovenskega učiteljstva. In prav radi tega bi bilo neobhodno potrebno že tolikokrat preresetavano „vseslovensko učiteljsko društvo“. Spoznavajmo se poprej, potem se bomo tem lože podpirali. Ali je res tolika težava, da bi se ustanovilo tako društvo? Nek velmož slovanski mi je dejal: voditelj, neustrašeni voditelj vam nedostaje, to je glavna nesreča vaša. Ali je res?! — Toda o tem bi rekel par besed o kakej drugej priliki: Vrnimo so k dopisom.

Dopis „iz Sežanščine“ v „Slov. Narodu“ pred par tedni je pravo zrcalo vsega učiteljstva, vsaj slovenskega na — Goriškem in mnogo ne zgrešim, če rečem: na celem Primorskem. Trebalo bi premeniti le ime okraja, ime gl in razmere so naslikane živo in istinito! Tužna istina! Kje ste vi zastopniki slovenstva v deželnem zboru? Zakaj je mesto njegovo vedno zasedenó, a je oni stol le s svincem zalit, to je, ni moža, da bi sedel nanj ter branil, kar se dá še ubraniti?! To jo prevelik narodni greh, da bi ga bili mogli zamolčati! —

Razven tacih in jednacih trpkih glasov, čitali smo tudi dve zlatá dostojni terjatvi in to:

- da ne gré (— brrrr! —) pisati učitelju v politične liste o šolskih zadevah;
- da bi morali učitelji pri volitvah podpisavati tudi svoje ime, da bi se vedelo: kedó je volil in koga je volil.

Nikakor ne smemo molčati na take trditve, sicer bi se nam res utegnilo pripetiti kaj jeducega. Tem menj pa smemo molčati za-tó, ker izhajajo one besede (— ali pa so nadahnjene —) od mož, ki so „glava“ našega. — — — Oglejmo si prvo! Časnikarstvo je silna velmoč današnjih dnij. Kdó bi mogel to tajiti?! Časnikarstvo ustvarja in širi ter tudi razširi in utrđi nove ideje, ki imajo silo veljavo v razvoji človeštva. Mnogokaj se dá doseči potom časnikarstva, ker bi se drugače ne dosseglo nikoli. In kdo bi mogel tajiti, da se največji mogotci in politični velikani najbolj ne bojé — čas-

nikarstva?! To je faktor, s kojim računijo, katerega se i poslužujejo v najvišjej meri, pre-mnogokrat v podle, satanske namene. Po mnenji naših mogotcev pa naj se učiteljstvo nikar ne poslužuje tega mogočnega faktorja, nikar naj ne razkriva svojih jádov, rev, težav in krivic, katere mu je trpeti. Za Boga, saj učitelj nema tako nobene poti, če se mu godi kaka krivica, — in če so: take poti so trnjeve, da se je vsakdo skrbno izogiblje! — Časnikarstvo je najradikalnejše sredstvo, s čegar pomočjo lahko beremo levite našim zatiralcem! Vsi stanovi se ga poslužujejo, ergo: tudi mi učitelji. Eh, umejemo, umejemo, da tisti gospódi to ni ušech! Kdo bi bil neki vesel, če se obesi na veliki boben njegove — grehe? Zato pa že umejemo, kam moli pes tacho svojo! V učiteljstvu in šolstvu ni vse takó, kakor bi morale biti, mnogo je smeti, katere bi mogli pomesti, zato pa tolika — bojazen. Toda to nas ne straši! Ako bi se radi tega in tacega godile komu kake krivice: podpirati ga mora slovensko časnikarstvo, podpirati ga mora vsak rodoljub slovenski!

Gledé druge terjatve bi ne imel reči mnogo, ker je bila ta stvar že pretresavana. Ker se pa vidi prejasno v nekem dopisu Tržaške „Edinosti“ (— g. uredniku smo hvaležni na zelo umestni opombi —): kam moli pes tacho svojo, naj povem le dogodbico, ki se je pripetila pri volivi nekega učiteljskega zastopnika v šolsko svetovalstvo. (To pa ni bilo pri nas, da bi nas kdó ne pograbil za vrat, marveč v Tolfu-minste-kiangu na Kitajskem).

Učitelji v Tolfu-minste-kiangu so namreč volili in tudi izvolili svojim zastopnikom tacega moža, ki ni bil vaje le kimati, molčati, — marveč krepko potegovati se za pravice svojih tovarišev. Uplivni gospodje so se zelo jezili radi te — nezaupnice. Kaj se zgodi? Zbrali so vse one volilne listke, pretuhtali in pregledali so z lupo pokvečano pisavo na listkih, da bi spoznali: kateri učitelji so volili njim neusečnega kandidata. Vsi ti učitelji so bili potem upisani v črne knjige poseben register. Če je pa prišla na dnevni red kaka prošnja, vrglo se jo je pod klopi z molitvico: der Kerl gehört auch zu der Partei! (— Ali je to povedano dobro po nemški, ne vem; a takó znajo v Kitaji. Pomislite: mej samimi Kitajci se kultivuje in uraduje v blagglasni švabščini!)

Dalje naj ne govorim. To je sijajen dokaz, da bi tak način volitev ne bil posebno varen za volilce. In čemu je treba vedeti, kdo je volil Petroviča in kdo Pavloviča? Kdor je izvoljen, čeprav z neznatno večino, biti mora nepristranski zastopnik svojim volilcem in nevolilcem. — Zato pa je povedal gosp. urednik „Edinosti“ popolnem prav: da brez tajnih volitev ni prave svobode, torej tudi ne pravice. Prepričani pa smo, da bi vselej prodrl kandidat proti učiteljskih elementov, če bi morali učitelji podpisavati pri volitvah tudi svoje ime na volilni listek. Odgovor in dokaz k temu pa si lahko misli vsakdo sam. In s tem bodi za danes dovolj!

Zeló bi nam ustregel oni gospod, komur se je neki glasno povedalo na uho: da ne gré (— se vé: samo ne gré, treba je razuma, kritičnega očesa, črnila in peresa! —) pisati učitelju itd. — če bi nam javno povedal, kdó je tisti „nekdo“, da ga bomo poznali. Čemu bi se bal: na dan s tacimi prijatelji (!) učiteljstva, naj ve svet za nje. Od kje izvira druga modrost, — — smo pa uganili! Poj-dite rakom žvižgat! g.—n.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. novembra.

22. t. m. bodo v Praški mestni kazini imeli nemški deželni poslanci posvetovanje, ali bi šli v češki deželni zbor ali pa še nadaljevali pasivno politiko. Ker so dopolnilne volitve za Nemce ugodno izpale in se vlada tako obnaša, kakor bi se jih bala, bodo najbrž sklenili, da ne pojejo v zbor.

Ogerska delegacija je predčeraj vsprejela budget vnanjega ministerstva, državnega finančnega ministerstva, mornarice in najvišjega računšča. Grof Apponyi je pri tej priliki hvalil vnanjo politiko in posebno izražal svojo zadovoljnost, da se je sklenila zveza z Italijo. Škof Schlauch tudi priznava važnost zveze z Italijo, toda ne odobrava vsega, kar se godi v Italiji, kjer se kratijo pravice glavarju katoliške cerkve. Nadeja se pa, da se bode tudi ta stvar ugodno uravnala, kajti moč Italije se bode le povečala, ako se spravi s papežem. — V budgetnem odseku avstrijske delegacije je Sturm priporočal, da bi se vojakom skrbelo za večerjo, Derschatta, da bi se spremenil vojaški kazenski red in Hausner, da bi se novinci pobirali še le z 21. letom

4%, državne srečke iz l. 1854	250 gld.	130 gld.	50 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	170	25
Ogerska zlata renta 4%		98	55
Ogerska papirna renta 5%		85	65
5%, štajerske zemljišč. odvez. oblig.		105	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	119	50
Zemlj. obē. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi		126	25
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice		100	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice		100	—
Kreditne srečke	100 gld.	179	25
Rudolfove srečke	10	19	—
Akcije anglo-avstr. banke	120	108	25



Narodu slovenskemu naznanjamo prežalostno vest, da je slavni naš pesnik in pisatelj, blagorodni gospod

FRAN LEVSTIK,
c. kr. skriptor v licejski knjižnici,

prijemši sv. zakramente za umirajoče po dolgotrajni teški bolezni v 57. letu dōbe svoje, danes ob 9. uri dopoldne izdihnil plemenito dušo svojo. Pogreb bude v petek dnē 18. novembra t. l. ob 4. uri popoldne s Poljanskega nasipa hišna šte. 17. na pokopališče pri sv. Krištofu. Svete zadušne maše se bodo stregle dnē 24. t. m. ob polu 8. uri v župni cerkvi pri Sv. Petru.

V Ljubljani, dnē 16. novembra 1887.

(849)

„Pisateljsko društvo“.

Vinska dražba pri Veliki Nedelji.

V ponedeljek 5. decembra in ako bude potrebno tudi v torek 6. decembra t. l. se bode po dražbi prodajalo okolu 1000 hektolitrov pozno branega grajskega in cerkvenega letošnjega vina v grajskih kletih pri Veliki Nedelji na spodnjem Štajerskem, deloma s posodo, deloma brez posode.

Dražba se začne po prihodu osebnega vlaka, t. j. po 11. uri dopoldne.

Oskrbništvo Veliko-Nedeljsko,
dne 14. novembra 1887.

Ant. Jesih.
eskrbnik.

(845-1)

CACAO
in
ČOKOLADA
VICTOR
SCHMIDT & SÖHNE

ki sta pri prvi Dunajski razstavi kuhinjske umetnosti bili odlikovani z najvišjo odliko, častnim diplomom, sta pristni samo, če imata našo uradno registrovano varstveno znamko in firmo. (800-11)

Dobiva se pri vseh boljših trgovcih in prodajalcih delikates, v Ljubljani pri g. Petru Lassnik-u.

Razpošilja se v provincije proti poštnemu povzetju.

VICTOR SCHMIDT & SÖHNE,

c. kr. dež. opr. tovarnarji. Tovarna in centr. razpošiljalnica Dunaj, IV., Allegasse Nr. 48 (poleg juž. kolodvora).

Bolezni želodca,

črev, jeter in žolča,
ozdravi Lippmann-ov Karlsbadski šumeči prašek po 3 do 4 tedenski rabi, pri nenavadnem nakupljenji toške ali napravljenji kisline po 4 do 6 tedenski rabi. Raba zdravniško priporočena. — Dobiva se v škatljicah po 60 kr. in 2 gld. v lekarnah. (635-3)

Zobozdravnika Paichel-a ustni in zobni preparati.

(Ustnovodna esenca in zobni prašek.)

Izvrstna sredstva za čiščenje in ohranjenje zob, zabranijo, da se ne dela zobni kamen, osvežijo usta in odpravijo smrdečo sapo.

Posebno utrjujejo otle zobe, ustavljajo krvavenje dlesna, zabranjujejo trohnenje zob in če se stalno rabijo, odpravijo vsake zobne bolečine. Cena steklenici zobovodne esence 1 gl., škatelji zobnega praška 60 kr. (288-62)

Dobiva se v ordinacijskem prostoru pri Hradskega mostu v Köhlerjevi hiši I. nadstropje, pri lekarji Svobodi in trgoval Karinger-ji.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev. (600-9)



Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, plućnih in vratnih boleznih ter odpravlja vse gliste ter vzdržuje konje debele, okregle in iskrene. Krave dōbe mnogo dobrega mleka.

Zametek z rabilnim navodom vred velja 1,50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.



Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju kolen, kopitnih boleznih, otrpenju v boku, v križi i. t. d., pri otekanju nog, mehurjih na nogah, izvijanju, otiščanju od sedla in oprave, pri sušici i. t. d., s kratka pri vseh vnanjih boleznih in hiban.

1 steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenic z rabilnim navodom vred samo 4 gld.

Ta zdravila se dobē pristna samo v

„LEKARNI TRNKOCZY“

zraven rotovža v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan po pošti.

Sloveče (837-2)
hrvatske purane
po gld. 1.60, gld. 2.— do gld. 4.—,
cena se ravna po teži, — prodaja
žive ali zaklane
E. Seidler, v Sisku na Hrvatskem.

Gold. 100 do 200 gold.

morejo zaslužiti osebe vsacega stanu, ki se hočejo pečati s prodajo v Avstriji dovoljenih premijskih posojilnih srečk. Ponudbe vsprejema **Max Lustig,** Bank-geschäft in **Budapest.** (802-5)

Pisarna zastopništva

c. kr. priv.

vzajemno zavarovalnega društva
proti požaru v Gradci

(doslej sv. Florijana ulice šte. 23) je od danes

na Marije Terezije cesti šte. 2

v lastni hiši, pritlično, tik veže.

V Ljubljani, dne 14. novembra 1887.

Karol Hudabiumigg,
zastopnik društva.

(842-2)

R. DITMAR, c. kr. priv. tovarna za svetilnice
na Dunaji.



ETEOR-SVETILNICE
Petrolejske svetilnice
najnovejše konstrukcije,
ki v svetlobi prekosē vsakovrstne toliko slavljene svetilnice,
ima

v lastnih zalogah na
Dunaji, v Gradci, Trstu, Pragi, Levovu,
Budimpešti, Monakovem, Berlinu, Milanu,
Varšavi in Bombaji
in v vseh boljših prodajalnicah svetilk.

Tovarne

na Dunaji, III., Erdbergstrasse 23, in
v Varšavi, Chlodna 41. (674-6)

V Zvezdi, v hiši „Matice Slovenske“. **MARIJA DRENIK.** v Zvezdi, v hiši „Matice Slovenske“.

Predtiskarija. Stroj za izdelovanje nogovic [Strickmaschine].

Bogata zaloga ženskih ročnih del, začetih in izvršenih.

Trakovi za vence. Harlandska preja. (29-6)